

รายงานการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์

ตัวชี้วัดที่ 1.34 ร้อยละของกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่ได้รับการพัฒนาทันต่อสถานการณ์

เสนอต่อคณะกรรมการตามกฎหมาย (กฎหมาย/ประกาศ)

(ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565)

1.1 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของตัวชี้วัด และความรู้ที่นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์

การยกร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔

การทบทวนสถานการณ์แสดงผลการเปรียบเทียบ แนวโน้มผลการดำเนินงานที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน

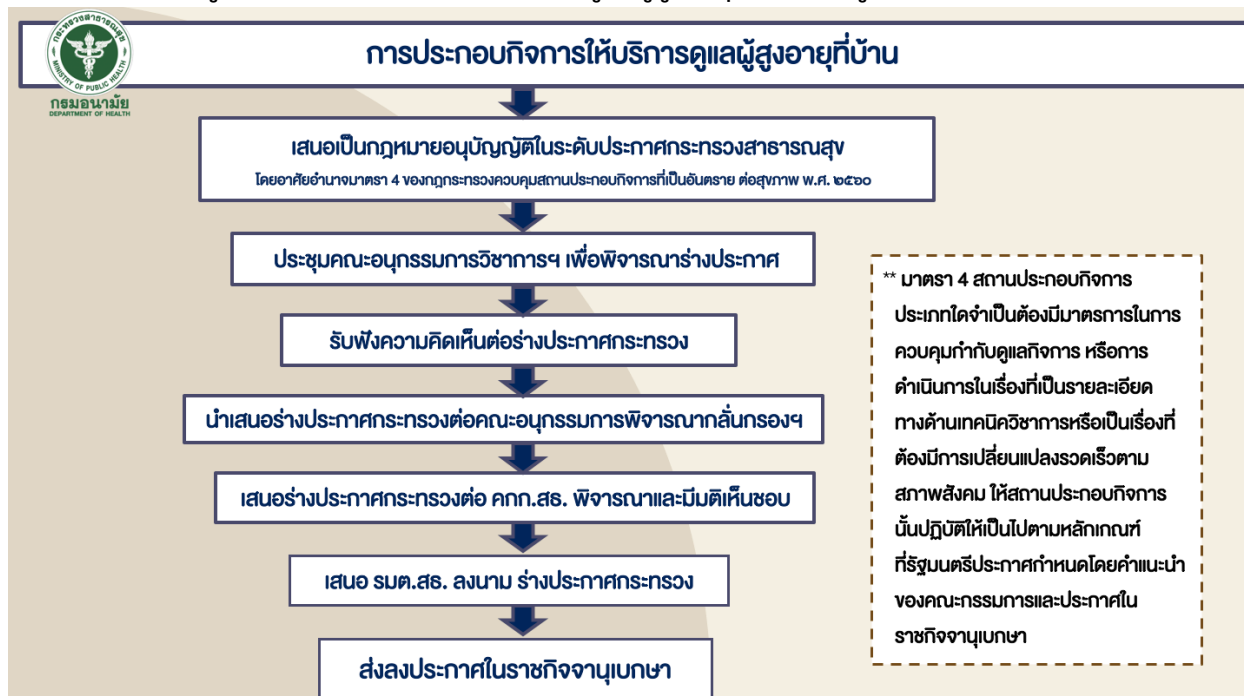
จากสถานการณ์ประชากรผู้สูงอายุ ปัจจุบันประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 ตามค่านิยมขององค์การสหประชาชาติที่กำหนดสัดส่วนของประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรไทยทั้งประเทศ ซึ่งตามการคาดประมาณการประชากรประเทศไทยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562) คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2566 จะมีประชากรผู้สูงอายุสูงถึงร้อยละ 20.66 ของจำนวนประชากรไทยทั้งประเทศ และคาดว่าในปี พ.ศ. 2578 จะมีประชากรผู้สูงอายุสูงถึงร้อยละ 28.55 ของประชากรทั้งประเทศ และสัดส่วนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันพบว่ามีความเร็วรอบการเกิดที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่าสัดส่วนผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียวและอยู่ลำพังกับผู้สูงอายุด้วยกันมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจน แนวโน้มนี้ชี้ให้เห็นถึงความต้องการด้านบริการและการดูแลที่บ้านและในชุมชนที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ รวมถึงการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่จะเอื้อให้ผู้สูงอายุที่ยังมีร่างกายแข็งแรงสามารถอยู่ได้ด้วยตัวเอง ส่งผลกระทบต่อระบบการดูแลผู้สูงอายุ ทั้งสมาชิกในครอบครัว ชุมชน และสังคม การให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านและในชุมชน การดูแลผู้สูงอายุมีความจำเป็นต่อสมาชิกในครอบครัว ชุมชน และสังคม การให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านในชุมชน มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากปริมาณของความต้องการดูแลผู้สูงอายุ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานแนวทางการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านในชุมชน อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการให้บริการซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้สูงอายุที่รับบริการได้ จากรายงานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือทีดีอาร์ไอ (TDRI) ได้เผยแพร่รายงานธุรกิจดูแลผู้สูงอายุไทย พบว่าแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุ สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสการเติบโตของธุรกิจการดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทย เนื่องจากปัจจุบันสมาชิกในครอบครัวส่วนมากทำงานนอกบ้าน ทำให้ไม่สามารถดูแลผู้สูงอายุได้ด้วยตนเองหรือพึ่งพาการดูแลจากคนในครอบครัวเป็นหลักได้ เช่นในอดีต ดังนั้น หลายครอบครัวจึงเลือกใช้บริการการดูแลผู้สูงอายุที่มีรูปแบบหลากหลายในการให้บริการอยู่ในสังคมปัจจุบัน เช่น บ้านพักผู้สูงอายุ สถานดูแลผู้สูงอายุรายวัน การบริการส่งคนไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน หรือธุรกิจโฮมแคร์ เป็นต้น โดยธุรกิจบริการส่งคนไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้านเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพในการขยายตัว และเป็นธุรกิจที่ต้องการองค์ความรู้ เทคโนโลยี และเงินลงทุน จากรายงานของ Economic Intelligence Center (2560) ระบุว่าธุรกิจโฮมแคร์มีส่วนแบ่งตลาดประมาณร้อยละ 20 ของตลาดธุรกิจการดูแลผู้สูงอายุทั้งหมด และจัดเป็นอันดับสองรองจากส่วนแบ่งตลาดของธุรกิจสถานดูแลผู้สูงอายุ (nursing home) ที่มีส่วนแบ่งตลาดสูงสุดที่ร้อยละ 62 นอกจากนี้ธุรกิจโฮมแคร์ก็กำลังเป็นที่ต้องการในตลาด เนื่องจากค่านิยมของผู้สูงอายุที่ต้องการ

พักอาศัยที่บ้านมากกว่าการไปอยู่ในสถานดูแลผู้สูงอายุ ประกอบกับค่าใช้จ่ายรายเดือนที่ต่ำกว่าค่าบริการของสถานดูแลผู้สูงอายุในลักษณะที่คล้ายคลึงกันอีกประมาณร้อยละ 10 โดยปัจจัยสำคัญของการดำเนินธุรกิจบริการส่งคนไปดูแลผู้สูงอายุตามบ้านจะอยู่ที่ระบบบริหารจัดการและบุคลากรเป็นหลัก ต่างจากบริการสถานดูแลผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องลงทุนในที่ดินหรืออาคาร หรือบริการสถานบริบาลที่มีบริการด้านการแพทย์ ซึ่งมีเงื่อนไขกำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต ที่ผ่านมาทางคณะกรรมการสาธารณสุข ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของธุรกิจดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน และได้พยายามวางแนวทางในการกำกับดูแลธุรกิจโฮมแคร์ โดยมีการออกคำแนะนำเรื่องแนวทางการควบคุมการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน พ.ศ. 2553 เพื่อเป็นแนวทางให้ราชการส่วนท้องถิ่นใช้ออกข้อกำหนดท้องถิ่นในการกำกับดูแลธุรกิจโฮมแคร์ (ไม่ใช่มาตรฐานบังคับ) โดยประเด็นสำคัญคือ การกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโฮมแคร์ต้องขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนประกอบกิจการ และมีการกำหนดคุณสมบัติและหลักเกณฑ์การปฏิบัติของผู้ประกอบกิจการ ผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการดูแลผู้สูงอายุ

กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัยมีบทบาทและภารกิจหลักในการดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุในทุกระดับ บนฐานข้อมูลและองค์ความรู้ พร้อมทั้งสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลบริการด้านสาธารณสุขถึงที่บ้านอย่างต่อเนื่อง และเข้าถึงระบบบริการที่มีมาตรฐานถูกต้องตามหลักกฎหมาย เพื่อให้ผู้ให้บริการและผู้รับบริการได้รับความคุ้มครองและมีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน จึงได้ยกร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 ขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อควบคุมมาตรฐานผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ 2) คุ้มครองผู้รับบริการที่เป็นผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุจะได้รับการปกป้อง คุ้มครองตามกฎหมาย มีมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ ไม่ให้ผู้สูงอายุได้รับผลกระทบทางสุขภาพและมีความปลอดภัยจากการรับบริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลักเกณฑ์ มาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการในเขตพื้นที่ รวมทั้งเป็นการยกระดับมาตรฐานการประกอบกิจการ ให้ถูกสุขลักษณะอนามัย และเกิดความปลอดภัยกับผู้สูงอายุ

การพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ดำเนินงานผ่านกลไกคณะกรรมการตามกฎหมาย ได้แก่ คณะกรรมการสาธารณสุข คณะอนุกรรมการด้านวิชาการ คณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อทำหน้าที่พัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และสำนักอนามัยผู้สูงอายุ ได้จัดทำคำสั่งกรมอนามัยที่ ๒๗๒/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมการประกอบกิจการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. .... เพื่อให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะและขับเคลื่อนการพัฒนามาตรฐานแนวทางการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านให้ออกเป็นกฎหมายระดับอนุบัญญัติได้สำเร็จลุล่วงและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนผังขั้นตอนการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุม
กำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔

แผนภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนการพัฒนาประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานการยกร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ย้อนหลังปีงบประมาณ 2564-2565)

ปีงบประมาณ	สรุปผลการดำเนินงาน	คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน/ ผู้ที่รับผิดชอบ
ปีงบประมาณ 2564	1. ยกร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุขการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ในเดือนมกราคม 2564	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ ร่วมกับกองกฎหมาย กรมอนามัย
ยกร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ พร้อมทั้งพิจารณากลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และรับฟังความคิดเห็นต่อร่างประกาศฯ	2. ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนามาตรฐานแนวทางการให้บริการผู้สูงอายุที่บ้านในชุมชนและเสริมสร้างนวัตกรรมการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ระหว่างวันที่ 28 - 29 มกราคม 2564	- สำนักอนามัยผู้สูงอายุ - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ศูนย์อนามัยที่ 1-12 - สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร - สถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง - เทศบาลนครนนทบุรี - เทศบาลนครรังสิต - นายกสมการการค้าและการบริการสุขภาพผู้สูงอายุไทย - คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ปีงบประมาณ	สรุปผลการดำเนินงาน	คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน/ ผู้รับผิดชอบ
		<ul style="list-style-type: none"> - คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย - สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) - ศูนย์กศน.กลุ่มเป้าหมายพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ - สถาบันพระบรมราชชนก
	<p>3. เสนอร่างประกาศกระทรวงฯ ต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พิจารณา ในวันที่ 4 มีนาคม 2564 ณ ห้องประชุมชิต ชัยวงศ์</p>	<p>คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และสำนักอนามัยผู้สูงอายุ</p>
	<p>4. จัดทำคำสั่งกรมอนามัยที่ ๒๗๒/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมการประกอบกิจการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. .... สั่ง ณ วันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2564</p>	<p>สำนักอนามัยผู้สูงอายุ</p>
	<p>5. ประชุมคณะทำงานยกร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมการประกอบกิจการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. .... ครั้งที่ 1 ในวันที่ 21 พฤษภาคม 2564</p>	<p>คณะทำงานยกร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ ตามคำสั่ง</p>
	<p>6. ประชุมคณะทำงานยกร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมการประกอบกิจการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. .... ครั้งที่ 2 ในวันที่ 24 มิถุนายน 2564</p>	<p>คณะทำงานยกร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ ตามคำสั่ง</p>

ปีงบประมาณ	สรุปผลการดำเนินงาน	คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน/ ผู้ที่รับผิดชอบ
	<p>7. เสนอร่างประกาศกระทรวงฯ ต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการร่างกฎหมายเกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พิจารณา ในวันที่ 15 กรกฎาคม 2564 ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ อาคาร 1 ชั้น 1 กรมอนามัย</p> <p>8. เสนอร่างประกาศกระทรวงฯ ต่อ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมาย ระดับอนุบัญญัติฯ ครั้งที่ 1 วันจันทร์ที่ 30 สิงหาคม 2564 ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ อาคาร 1 ชั้น 1 กรมอนามัย</p> <p>9. เสนอร่างประกาศกระทรวงฯ ต่อ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมาย ระดับอนุบัญญัติฯ ครั้งที่ 2 วันที่ 6 ตุลาคม 2564</p> <p>10. เสนอร่างประกาศกระทรวงฯ ต่อ ที่ประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข ครั้งที่ 134-92/2564 วันพฤหัสบดีที่ 28 ตุลาคม 2564</p>	<p>คณะอนุกรรมการร่างกฎหมาย เกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และสำนักอนามัยผู้สูงอายุ</p> <p>คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมาย ระดับอนุบัญญัติฯ และสำนักอนามัยผู้สูงอายุ</p> <p>คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมาย ระดับอนุบัญญัติฯ และสำนักอนามัยผู้สูงอายุ</p> <p>คณะกรรมการสาธารณสุข และสำนักอนามัยผู้สูงอายุ</p>
<p>ปีงบประมาณ 2565 วางแผนขับเคลื่อนการใช้ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔</p>	<p>ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔ ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ณ วันที่ 12 มกราคม 2565 (มีผลบังคับใช้ 12 เมษายน 2565)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักอนามัยผู้สูงอายุ - กองกฎหมาย กรมอนามัย
	<p>วางแผนขับเคลื่อนการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างความเข้าใจ /ชี้แจงการดำเนินงาน /คู่มือแนวทางการใช้ประกาศกระทรวงฯ / Infographic/ Clip Video/ ระบบรายงานข้อมูล - ส่งเสริม สนับสนุนให้ อปท. ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักอนามัยผู้สูงอายุ - กองกฎหมาย กรมอนามัย - ศูนย์อนามัย - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - อปท.

ตารางที่ 2 การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ

พรบ. กฎกระทรวง/ ประกาศกระทรวง	ขอบเขตการควบคุมดูแล	ลักษณะกิจการผู้สูงอายุ
พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ กฎกระทรวงกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	ตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ อาศัยอำนาจมาตรา ๓ และ ๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ ออกกฎกระทรวงกำหนดให้กิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงเป็นกิจการอื่นในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ.๒๕๖๓ - กำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ความปลอดภัยและการให้บริการ - กำหนดค่าธรรมเนียมและการชำระค่าธรรมเนียม	1. Day Care (ไม่พักค้างคืน) 2. Nursing Home (พักค้างคืน) รพ.ผู้สูงอายุ 3. Retirement Home (ที่พักอาศัย)
กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔ กรมอนามัย	อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ ของกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - คำนิยาม : ผู้ดำเนินกิจการ ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ ผู้สูงอายุ - คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำเนินกิจการและผู้ให้บริการ - แนวทางปฏิบัติของผู้ดำเนินกิจการ และผู้ให้บริการ - เอกสารแนบท้ายประกาศฯ	กิจการที่ส่งคนไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้านหรือธุรกิจโฮมแคร์ ลักษณะของการประกอบกิจการคือ ผู้ดำเนินกิจการจะต้องมีการจัดหาผู้ให้บริการแล้วจัดส่งผู้ให้บริการไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุระหว่างกรมอนามัยประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔ และกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ กฎกระทรวงกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง มีความคล้ายคลึงและสอดคล้องกันในด้านคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำเนินกิจการและผู้ให้บริการ แม้จะประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุในบริบทลักษณะกิจการที่แตกต่างกัน แต่คุณสมบัติและแนวทางปฏิบัติของผู้ดำเนินกิจการและผู้ให้บริการต้องมีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะด้านการกำหนดคุณสมบัติผ่านการอบรมหลักสูตรของผู้ดำเนินกิจการและผู้ให้บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการในทั้งสองลักษณะกิจการในการขอใบอนุญาตประกอบ

กิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ดำเนินกิจการและผู้ให้บริการ
เดิมในการอบรมใหม่

ความรู้ที่นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ได้แก่

- 1) ข้อมูลจากผลการดำเนินงานย้อนหลัง 1 ปี (ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2564-2565)
- 2) ข้อมูลทบทวนสถานการณ์การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการทั้งในประเทศและ
ต่างประเทศ
- 3) ข้อมูลจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 4) แผนภูมิกระบวนการออกกฎหมายระดับอนุบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข/คู่มือประเด็นความรู้
สำหรับการยกร่างกฎหมายระดับอนุบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
- 5) กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้น

ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม: <https://shorturl.asia/GKQOg>

1.2 ผลการวิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัด

ทบทวนวิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.2.1-1.2.2 ข้อมูลความต้องการ/ความคาดหวังของผู้รับบริการ (C)/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (SH)/ความผูกพัน/ความ
พึงพอใจ/ความไม่พึงพอใจ/ ข้อเสนอแนะของผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย ได้ยกร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการควบคุม
กำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔ พร้อมทั้งพิจารณา
กลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบไปด้วย ผู้ดำเนินกิจการ ผู้ให้บริการ ผู้สูงอายุ องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นต่างๆ และผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างประกาศฯ ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำเสนอต่อที่
ประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข ครั้งที่ 134-92/2564 พิจารณาและมีมติเห็นชอบร่างประกาศฯ

ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม: <https://shorturl.asia/GKQOg>

2.1-2.2 แนวทาง/มาตรการ/ประเด็นความรู้เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตัวชี้วัด

ตารางที่ 3 การกำหนดมาตรการเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตัวชี้วัดร้อยละของกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่
ได้รับการพัฒนาทันต่อสถานการณ์เสนอต่อคณะกรรมการตามกฎหมาย ตามกลยุทธ์ PIRAB

ลำดับ	GAP	มาตรการ	เหตุผลในการกำหนด มาตรการ	ความสอดคล้องตาม กลยุทธ์ PIRAB
1.	เนื่องจากเป็นกฎหมาย ระดับอนุบัญญัติ ฉบับใหม่ ส่งผลให้ภาคี เครือข่ายที่เกี่ยวข้องยังไม่ ทราบรายละเอียด ข้อมูลเชิงลึก และ	การบูรณาการภาคีเครือข่ายที่ เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ขับเคลื่อนการบังคับใช้ประกาศ กระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการควบคุมกำกับ ดูแลการประกอบกิจการให้บริการ	1. เพื่อขับเคลื่อนการ บังคับใช้ประกาศ กระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการ ควบคุมกำกับดูแลการ ประกอบกิจการให้บริการ	- Advocate - Partnership - Regulation

ลำดับ	GAP	มาตรการ	เหตุผลในการกำหนดมาตรการ	ความสอดคล้องตามกลยุทธ์ PIRAB
	บทบาทในการดำเนินการของตน	ดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔	ดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้ครอบคลุมทุกเขตพื้นที่	
2.	ผู้ดำเนินกิจการ ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ ผู้สูงอายุ เจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน และสังคม ยังไม่รับทราบ และรับรู้เกี่ยวกับประกาศกระทรวงฯ เนื่องจากเป็นกฎหมายระดับอนุบัญญัติฉบับใหม่	ประชาสัมพันธ์และสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้แก่ ผู้ดำเนินกิจการ ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ ผู้สูงอายุ เจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน และสังคม	1. เพื่อสื่อสารให้ผู้ดำเนินกิจการ ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ ผู้สูงอายุ เจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน และสังคม ได้รับทราบ รับรู้ เข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	- Advocate - Investment
3.	บุคลากร เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ ยังขาดแนวทางในการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงฯ ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายได้	พัฒนาแนวทางปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔	1. เพื่อใช้สนับสนุนการดำเนินงานขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมาย และเป็นแนวทางปฏิบัติในการสนับสนุนบุคลากร เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ	- Advocate - Partnership - Regulation - Investment

กลุ่มคุ้มครองสุขภาพผู้สูงอายุและความร่วมมือระหว่างประเทศ
สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย